

Returadresse:
Postboks 9200 Grønland, N-0134 OSLO

Vår dato
15.januar 2026

800 80 000
skatteetaten.no

Org. nr:
974761076

Vår referanse
2025/3170

Postadresse
Postboks 9200, Grønland
0134 OSLO

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Høringssvar – endringer i reglene om skattemessig innbetalt kapital

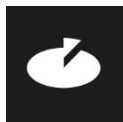
1 Innledning og konklusjon

Det vises til Finansdepartementets høringsnotat av 15. oktober 2025 med forslag om endring i reglene om tilbakebetaling av skattemessig innbetalt kapital. Skattedirektoratet er generelt positiv til forslaget om å forenkle et regelverk som over tid har vist seg i praksis å være både komplisert og ressurskrevende for skatteetaten, selskap og aksjonær, og som i stor grad har åpnet for uønsket skatteplanlegging. Omfanget av skattemessige tilpasninger har vært økende de siste årene. Skattedirektoratet er derfor enig i at det er et behov for å forenkle reglene og motvirke uønsket skatteplanlegging.

Av høringsnotatet fremgår det at Finansdepartementet har vurdert fire hovedløsninger, hvor departementet anser to av løsningsforslagene som mest aktuelle. Det første går ut på å begrense skattefrihet for tidligere innbetalt kapital oppad til aksjonærens inngangsverdi på aksjen, men ellers videreføre gjeldende rett (alternativ 1). Det andre løsningsforslaget innebærer å gi skattefrihet inntil aksjens inngangsverdi, uavhengig av hva som tidligere er innbetalt på aksjen (alternativ 2). De to alternativene er presentert som likestilte løsningsforslag. I tillegg omtales andre mulige regelverkstiltak, uten at det foreslås lovendringer. Høringsinstansene oppfordres til å belyse virkningene av de ulike alternativene og eventuelt spille inn andre alternativer som er egnet til å forenkle regelverket og motvirke tilpasningsmuligheter.

Etter Skattedirektoratets oppfatning er alternativ 1 (begrensning oppad til aksjens inngangsverdi) det alternativet som er mest hensiktsmessig av de to alternative løsningsforslagene som er foreslått i høringsnotatet. Som departementet påpeker, er denne løsningen en «minimumsløsning» som vil kunne motvirke uønskede tilpasninger. Alternativet vil fortsatt kreve mye administrativ oppfølging.

Etter Skattedirektoratets vurdering vil imidlertid den enkleste løsningen være å endre reglene slik at alle utdelinger til personlig aksjonær anses som skattepliktig utbytte. Det vil etter vårt syn gi et mer nøytralt og robust

regelverk, som gir forutsigbarhet og likebehandling av aksjonærer, og motvirker utilsiktede tilpasninger. En slik løsning vil også utgjøre den største forenklingen for skatteetaten. Alternativ 1 vil ikke gi samme grad av forenkling for skatteetaten eller de skattepliktige, da det fortsatt vil være behov for å ha oversikt over historisk innbetalt kapital. Dersom det ikke er aktuelt å endre reglene slik at alle utdelinger til personlig aksjonær anses som skattepliktig utbytte, kan dagens regel videreføres, med den endring at innbetalt kapital knytter seg til aksjonærens egne innskudd, og ikke historiske innbetalinger fra andre eiere. En slik justering av regelen vil kunne motvirke uønskede tilpasninger.

Alternativ 2 vil, som Finansdepartementet skriver i høringsnotatet, bidra til en vesentlig forenkling av regelverket. Alternativet ivaretar også hensynet til fleksibilitet ved innskudd av egenkapital. Imidlertid vil alternativ 2 i stor grad medføre et endelig fritak for kildeavgift for utenlandske aksjonærer, noe som etter Skattedirektoratets syn vil medføre at Norge kan fremstå som et attraktivt gjennomstrømningsland. Alternativet legger i stor grad til rette for at verdier opptjent i Norge kan deles ut uten skattlegging. Alternativet åpner også for skattemessige tilpasninger. Skattedirektoratet støtter derfor ikke en endring av regelverket i tråd med alternativ 2, uten at det utredes nærmere hvordan dette evt. kan løses.

Et annet regelverkstiltak som nevnes i høringsnotatet er inntektsføring av negative inngangsverdier ved gaveoverføring og arv. Etter Skattedirektoratet vurdering taler sentrale hensyn for innføring av en slik regel om inntektsføring av negative inngangsverdier.

Skattedirektoratets nærmere kommentarer til høringen følger nedenfor.

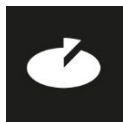
2 Oppheve reglene om skattefri tilbakebetaling av innbetalt kapital

2.1 Skattedirektoratets vurdering

Finansdepartementet har i høringsnotatet kapittel 3.3.2 omtalt en løsning der reglene om skattefri tilbakebetaling av skattemessig innbetalt kapital oppheves. Det vises til at en slik regelendring også ble vurdert av Torvik-utvalget i NOU 2022:20. Løsningen innebærer i praksis at alle utdelinger fra aksjeselskap til personlige aksjonærer skal anses som skattepliktig utbytte, uavhengig av om utdelingen stammer fra tidligere innbetalt kapital. Aksjonæren vil først få fradrag for investert beløp ved realisasjon av aksjen.

Finansdepartementet legger til grunn at en opphevelse av reglene om skattefri tilbakebetaling av innbetalt kapital vil være i samsvar med skatteevneprinsippet, forutsatt at aksjen på et tidspunkt realiseres. Videre vil løsningen harmonere med subjektprinsippet, ettersom skatteposisjoner ikke lenger overføres mellom skattesubjekter. Departementet fremhever også at opphevelse av reglene vil medføre vesentlig forenkling, både for skatteetaten og for aksjonærer, særlig i selskap med lang historikk eller ved investeringer i utenlandske selskap. Endringen vil videre gi en økt løpende utbyttebeskatning, og med dette motvirke at det bygges opp tilbakeholdte overskudd i selskapssektoren. Skattedirektoratet slutter seg til de hensyn departementet her fremhever.

På den annen side påpeker Finansdepartementet at opphevelse av skattefri tilbakebetaling kan gi uheldige innlåsnings effekter og redusert fleksibilitet ved kapitalinnskudd. Videre legger departementet vekt på at løsningen

kan gi incentiv til tilpasninger, som investering via holdingselskap eller økt bruk av gjeldsfinansiering, med mulige samfunnsøkonomiske kostnader. En opphevelse av regelverket om skattefri tilbakebetaling vil videre innebære et brudd med tidligere rettstilstand, og vil etter departementets oppfatning utløse et større behov for overgangsregler enn andre alternative regelendringer.

Finansdepartementet konkluderer etter en samlet vurdering med at opphevelse av reglene ikke vil innebære fordeler som oppveier ulempene, og at løsningen derfor etter departementets vurdering ikke bør gjennomføres.

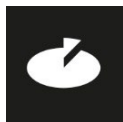
Etter Skattedirektoratets vurdering er imidlertid den foretrukne løsning å avskaffe unntaket om skattefri tilbakebetaling av innbetalt kapital, slik at alle utdelinger til personlig aksjonær anses som skattepliktig utbytte. Som påpekt i skatteetatens høringsuttalelse til Torvik-utvalgets utredning i NOU 2022:20 er fordelene med å oppheve unntaket for innbetalt kapital en betydelig forenkling av regelverket, det gir forutsigbarhet og likebehandling av aksjonærer. Ved å endre reglene slik at alle utdelinger skattemessig klassifiseres som utbytte, vil det også bidra til større skattemessig likestilling mellom investeringer i aksjer og andre formuesobjekter. Ved investering i eiendom eller andre verdipapirer enn aksjer er det normalt at investert beløp først kommer til fradrag ved realisasjon, mens løpende avkastning beskattes.

En slik løsning vil også motvirke utilsiktede tilpasninger, som etter Skattedirektoratets syn er et tungtveiende hensyn.

Skattedirektoratet viser videre til at Sverige, Danmark og Finland har løsninger der aksjonæren først og fremst får fradrag for investeringer ved realisasjon, og ikke gjennom løpende utdelinger. Det vises til departementets gjennomgang av utenlandsk rett i høringsnotatet. Skattedirektoratet er heller ikke kjent med andre land som praktiserer tilbakebetaling av innbetalt kapital uten beskatning. Erfaringene fra de nordiske landene viser etter vår vurdering at et slik system er gjennomførbart og forenklende, samt at en likviditetsulempe tilsynelatende ikke har utgjort et stort problem i praksis. Skattedirektoratet viser også til at det kan vurderes å innføre visse unntak for å lette en eventuell likviditetsulempe og viser i den anledning til at Finland har et unntak hvor utdelinger fra unoterte selskap på nærmere vilkår kan bli skattemessig behandlet som realisasjon heller enn utbytte. Uansett vil aksjonæren fortsatt få fradrag for investert beløp ved realisasjon av aksjer. Dermed er en eventuell uheldig innlåsnings effekt som det pekes på i høringsnotatet etter Skattedirektoratets vurdering begrenset.

Hensynene bak reglene, slik disse drøftes i høringsnotatet fra Finansdepartementet, samt gjennomgangen av de øvrige nordiske lands rett, underbygger etter Skattedirektoratets syn at det beste alternativet til regelendring vil være å oppheve reglene om skattefri tilbakebetaling av innbetalt kapital. Etter Skattedirektoratets vurdering vil det heller ikke være nødvendig å utforme overgangsregler for å gå videre med forslaget om å oppheve dagens regelverk. Det vil f.eks. kunne være mulig å innføre endringen med virkning fra et fremtidig tidspunkt, og samtidig gi skattytere anledning til å benytte eksisterende skatteposisjoner i en overgangsperiode. Dette vil gi forutsigbarhet og tid til tilpasning.

I høringsnotatet trekkes det frem at en oppheving av reglene vil være innstrammende for de fleste aksjonærer. Selv om reglene har stor betydning for enkelte aksjonærer, legger Skattedirektoratet til grunn at reglene har

mindre betydning for flertallet av aksjonærer. Dersom man ønsker å unngå en samlet sett skjerpet aksjonærbeskatning kan for eksempel en justering av den effektive skattesatsen for aksjeinntekter være mer forenkende og forutsigbart enn et unntak fra utbytteregelen.

2.2 Administrative virkninger

En opphevelse av reglene om skattefri tilbakebetaling av innbetalt kapital, med den konsekvens at utdelinger fra selskap anses som utbytte, vil være en klar forenkling av regelverket. Det vil ikke lenger være behov for å ha oversikt over innbetalt kapital per aksje. Etter Skattedirektoratets syn vil det gi et mer nøytralt og robust regelverk, som gir forutsigbarhet og likebehandling av aksjonærer. Skatteposisjonen innbetalt kapital har åpnet for en rekke tilpasninger, som «stenges» ved at posisjonen oppheves.

En slik løsning vil også utgjøre den største forenklingen for skatteetaten.

3 Departementets alternativ 1: Begrensning oppad til aksjens inngangsverdi

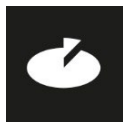
3.1 Skattedirektoratets vurdering

Finansdepartementets alternativ 1 innebærer at det innføres en begrensning av skattefri tilbakebetaling av innbetalt kapital oppad til aksjens inngangsverdi, men at gjeldende rett ellers videreføres. Finansdepartementet legger i høringsnotatet til grunn at dette løsningsalternativet kan anses som en «minimumsløsning» for å motvirke uønskede tilpasninger. Det presiseres at omgåelsesregelen i tillegg kan komme til anvendelse.

Skattedirektoratet støtter Finansdepartementets uttalelser om at løsningsforslaget anses som et målrettet regelverkstiltak mot uønskede tilpasninger, og at forslaget sammenlignet med en større omlegging av regelverket vil kunne ha lavere omstillingskostnader.

Finansdepartementet uttaler i høringsnotatet at løsningsforslaget ikke vil bidra til å gjøre reglene mindre komplisert enn de er i dag. Som ved dagens regelverk, forutsetter løsningsalternativ 1 at aksjonær fortsatt har oversikt over innbetalt kapital på den enkelte aksje. Finansdepartementet viser til at det kan være en viss forenkling i at det bare er nødvendig å dokumentere og kontrollere innbetalt kapital opp til aksjonærens inngangsverdi. Etter Skattedirektoratets vurdering er det usikkert hvor stor denne eventuelle forenklingseffekten egentlig er, ettersom det fremdeles vil være nødvendig å kartlegge historikken for den enkelte aksje, herunder tidligere tilbakebetalinger.

Forslaget vil imidlertid medføre at det ikke lenger vil være aktuelt å kjøpe aksjer med høy innbetalt kapital til en lav pris for å utsette eller unngå skatt på fremtidige utdelinger. Dette er en tilpasningsmulighet som har vært og er tema i flere saker. Etter Skattedirektoratets syn er det et tungtveiende hensyn at en løsning oppnår å motvirke utilsiktede tilpasninger, og forslaget fremstår således som et målrettet regelverkstiltak mot slik uønsket skatteplanlegging. Begrensningen oppad til aksjens inngangsverdi medfører også at det ikke lenger vil være mulig å få negativ inngangsverdi på aksjen.

Skattedirektoratet presiserer imidlertid at det selv med dette løsningsalternativet, kan være aktuelt å vurdere om tilpasninger til reglene rammes av skatteloven § 13-2 om omgåelse.

Etter Skattedirektoratets oppfatning er alternativ 1 (begrensning oppad til aksjens inngangsverdi) det alternativet som er mest hensiktsmessig av de to alternative løsningsforslagene i høringsnotatet. Som departementet påpeker, er denne løsningen en «minimumsløsning» som vil kunne motvirke uønskede tilpasninger. Alternativet vil fortsatt kreve mye administrativ oppfølging. Videre vil det også fremdeles kunne oppstå situasjoner hvor det er aktuelt å vurdere skatteloven § 13-2 om omgåelse, men forslaget hindrer enkelte sentrale tilpasningsmuligheter som foreligger per i dag.

3.2 Administrative virkninger

Alternativ 1 vil medføre noen utviklingskostnader for skatteetaten, men disse antas å være av beskjeden størrelse.

Som ved dagens regelverk, forutsetter alternativ 1 at aksjonær fortsatt har oversikt over innbetalt kapital på den enkelte aksje. Alternativet vil fortsatt kreve mye administrativ oppfølging. I tillegg til oversikt over innbetalt kapital, vil alternativ 1 kreve kunnskap om inngangsverdier på alle aksjer eid av norske og utenlandske aksjonærer. For personlige aksjonærer bosatt i Norge har skatteetaten oversikt over inngangsverdier på aksjer. For norske selskapsaksjonærer har skatteetaten ikke nødvendigvis tilsvarende oversikt over inngangsverdier på aksjer. Skatteetatens systemer innehar heller ikke nødvendigvis inngangsverdi for utenlandske aksjonærer som eier aksjer i Norge eller norske aksjonærer som eier aksjer i utlandet.

Siden alternativ 1 kan anses som en «minimumsløsning» for å motvirke uønskede tilpasninger, vil denne løsningen antakelig være noe ressursbesparende. Det må likevel fortsatt påregnes kontrollarbeid ved dette løsningsalternativet.

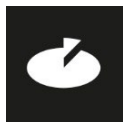
4 Departementets alternativ 2: Skattefrihet inntil aksjens inngangsverdi

4.1 Skattedirektoratets vurdering

Høringsnotatets andre alternative forslag (alternativ 2) innebærer, slik Skattedirektoratet forstår det, at unntaket fra skatteplikt på utbytte for innbetalt kapital avskaffes, samtidig som det introduseres skattefrihet ved utdelinger tilsvarende egen inngangsverdi. Posisjonen skattemessig innbetalt kapital opphører altså, samtidig som inngangsverdien får en sentral rolle for beskatningen av utbytte.

En konsekvens av dette forslaget vil være at norske personlige aksjonærer er forhindret fra å kjøpe en skatteposisjon som gir mulighet til å motta skattefrie utdelinger ut over det som er betalt for aksjene. Samtidig ivaretas fleksibilitet for aksjonær ved at det som er investert kan tilbakebetales skattefritt før realisasjon. Løsningen åpner også for skattefrihet i en rekke andre situasjoner enn dagens regler.

Skattedirektoratet er positiv til forslag som hindrer de skattepliktige å handle i skatteposisjoner. Samtidig åpner alternativ 2 for endelig skattefrihet i en rekke situasjoner, både forutsette og uforutsette situasjoner. Forslaget

bryter med hvordan man tradisjonelt sett har beskattet utbytte og gevinst. Skatterettslig er det klare utgangspunktet at en skiller mellom gevinst på realisasjon av et formuesobjekt og avkastningen eieren oppnår i eiertiden.

Som det også fremgår av høringsnotatet bygger det norske skattesystemet på at verdier som er opptjent i et selskap skal skattlegges som utbytte når verdiene deles ut eller som gevinst når aksjonæren realiserer aksjen. Det som kan tilbakebetales som skattemessig innbetalt kapital etter gjeldende regler må ha blitt innbetalt. Opptjent kapital på selskapets hånd skal, som det klare utgangspunkt, beskattes som utbytte når den deles ut.

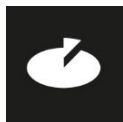
Alternativ 2 i høringsnotatet innebærer et brudd med skillet mellom beskatningen av avkastningen i eiertiden og gevinst ved realisasjon av en eiendel. Finansdepartementet påpeker i høringsnotatet at sammenhengen i regelverket gjør at avkastningen som aksjene gir, senest blir beskattet ved aksjonærens realisasjon av aksjen. Skattedirektoratet forstår det slik at departementet anser at dette ivaretar prinsippet om at det som er opptjent i selskapet skal skattlegges. Videre bemerkes det i høringsnotatet at utenlandske aksjonærer vil kunne oppnå en endelig skattefrihet for opptjent kapital, og at denne forutsetningen derfor ikke gjør seg gjeldende. Etter Skattedirektoratets syn vil det imidlertid være flere situasjoner der denne forutsetningen ikke gjør seg gjeldende. Konsekvensen vil da være at det som er opptjent i selskapet ikke kommer til beskatning, i strid med de hensyn som legges til grunn i departementets høringsnotat.

Forutsetningen gjør seg normalt gjeldende for aksjonærer som er omfattet av aksjonærmodellen, forutsatt at det faktisk skjer en realisasjon. Når det ikke skjer en realisasjon, for eksempel når aksjene gis bort som gave som omtalt i høringsnotatet på s. 21, vil denne forutsetningen ikke lenger være til stede.

En slik regel som beskrevet i alternativ 2 åpner for nye skattekreditter, hvor aksjonær får mulighet til å utsette utbyttebeskatningen i en videre utstrekning enn dag. Etter Skattedirektoratets vurdering gjør slike kreditter skattesystemet sårbart, for eksempel ved fremtidige justeringer¹.

I høringsnotatet legges det til grunn at forslaget vil ha begrenset betydning for norske selskapsaksjonærer. For aksjer omfattet av fritaksmetoden, skal det etter skatteloven § 2-38 sjette ledd foretas en inntektsføring (3 prosent) ved utdeling av utbytte fra et annet selskap som ikke er i samme skattekonsern. Med en regel som beskrevet i alternativ 2 vil fritaket for inntektsføring av tre prosent av utbytte være et endelig skattefritak, ettersom det ikke skjer noen tilsvarende inntektsføring ved gevinst og fritaksmetoden dermed gjelder fullt ut ved en eventuell realisasjon av aksjene.

¹ Et eksempel på en slik uforutsett åpning for tilpasninger er introduksjonen av generell kontinuitet ved gaveoverføring av aksjer. Aksjonær som hadde opparbeidet seg store negative inngangsverdier ville i utgangspunktet måtte skatte høyere for gevinst ved realisasjon som følge av tidligere skattefrie utdelinger. Etter innføring av generell kontinuitet ved gaveoverføring kunne aksjene overføres til aksjeselskap med kontinuitet. Resultatet åpner for at aksjonærer kan flytte den latente gevinsten inn i fritaksmetoden, hvor en realisasjon av aksjene med negativ inngangsverdi blir skattefri. Tiltak mot slike tilpasninger er videre omtalt i høringsvaret del 7.

En regel om at utdeling tilsvarende inngangsverdien kan klassifiseres som skattefri tilbakebetaling legger videre til rette for at norske selskapsaksjonærer kan motta utbytte fra utenlandske selskap (oppad begrenset til inngangsverdien), også der det er tale om lavskatteland.

En annen tungtveiende innvending mot alternativ 2 er at det oppstår en klar forskjellsbehandling mellom norske og utenlandske aksjonærer, da Norge ikke har hjemmel til å skattlegge aksjegevinster for utenlandske aksjonærer og forslaget således vil medføre endelig skattefrihet for utenlandske aksjonærer. Finansdepartementet uttaler i høringsnotatet at det er usikkert i hvilken grad utenlandske aksjonærer vil gjøre ytterligere tilpasninger sammenlignet med dagens situasjon, for å unngå kildeskatt.

Skattedirektoratet anser det imidlertid lite sannsynlig at utenlandske aksjonærer vil avstå fra å foreta tilpasninger for å unngå kildeskatt hvis regelverket åpner for nettopp det. Dette gjelder særlig de utenlandske aksjonærer som ikke vil få kreditert den norske skatten på utbytte mot beskatningen i eget hjemland. Som eksempler kan nevnes det å handle aksjer mellom nærstående for å oppnå stadig nye inngangsverdier eller strukturer med Norge som mellomliggende land for å unngå utbytteskatt i andre land.

Alternativ 2 innebærer en betydelig utvidelse av det som i praksis er et endelig skattefritak for utenlandske aksjonærer. Dette gjelder både ved helt alminnelige disposisjoner, ved kjente muligheter for å tilpasse seg reglene, og etter all sannsynlighet flere muligheter som per nå ikke er kjent.

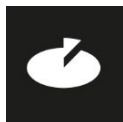
I alle tilfeller mener Skattedirektoratet at en regel som departementets alternativ 2 er mindre treffende der aksjonær ikke senere vil ha skatteplikt til Norge for gevinst. Skattedirektoratet anbefaler derfor at en eventuell slik regel gis begrenset virkeområde så langt dette er mulig.

4.2 Høringsnotatets omtale av kildeskatt på utbytte

Det fremgår av høringsnotatet at forslaget kan føre til tap av kildeskatteproveny. Norge kan bare beskatte utbytte til utenlandske aksjonærer som ikke driver virksomhet her. Disse vil ikke være skattepliktige til Norge for aksjegevinster. Slik Skattedirektoratet forstår høringsnotatet synes Finansdepartementet å legge til grunn at det er mindre problematisk og skriver i høringsnotatet på side 52: *«Reglene og prinsippene som gjelder for skattlegging av internasjonale investeringer, gjør at det allerede i dag er mulig for utenlandske aksjonærer å unngå kildeskatt på utbytte»*.

Videre nevnes også, med henvisning til Scheel-utvalgets drøftelse i NOU 2014: 13, at det tidligere er blitt reist spørsmål om hvor sterk begrunnelsen for kildeskatt på utgående utbytte er.

Internasjonalt har det vært diskutert hvorvidt eksklusiv beskatningsrett hos aksjonærens hjemland burde erstatte prinsippet om at beskatningsretten til utbytte fordeles mellom kildestat og hjemstat, noe som særlig kommer til uttrykk i kommentarene til OECDs mønsterskatteavtale. Like fullt fordeler mønsteravtalen fortsatt beskatningsretten til utbytte mellom kildestat og hjemstat, noe som også er tilfellet for skatteavtaler der Norge er part. I alle tilfeller handler denne diskusjonen om hvordan stater bilateralt bør fordele beskatningskompetansen, og ikke om kildestatsbeskatning av utbytte er berettiget eller ikke.

Etter Skattedirektoratets vurdering kan ikke Scheel-utvalgets uttalelser underbygge et unntak fra utbytteskatt som departementets alternativ 2 synes å innebære. Verken Scheel-utvalget, tidligere eller senere skatteutvalg har anbefalt å avskaffelse av kildeskatt på utbytte. Tvert imot er anbefalingen fra Torvik-utvalget å stramme inn på reglene, med hensyn til unngåelse av kildeskatt gjennom likvidasjonsutbytte.

I alle tilfeller synes konklusjonen i Scheel-utvalget å være begrenset til der aksjonæren beskattes i sitt hjemland på relativt tilsvarende måte som norske aksjonær. Der aksjonærene ikke beskattes på en slik måte i hjemlandet vil reglene gi et sterkere insentiv til tilpasninger.

Alternativ 2 medfører en vid mulighet for utenlandske aksjonærer til å unngå norsk skatt på utbytte de mottar fra norske selskap. Forslaget vil således etter Skattedirektoratets vurdering også representere et brudd med prinsippet om kapitalimportnøytralitet – at beskatningen av selskap og aksjonær sett i sammenheng skal være så lik som mulig, uavhengig av hvor aksjonæren befinner seg.

Etter Skattedirektoratets syn er reglene om kildeskatt på utbytte godt begrunnet. I lys av dette mener Skattedirektoratet muligheten for tilpasninger bør innskrenkes fremfor en regelendring som alternativ 2, som åpner for ytterligere tilpasninger.

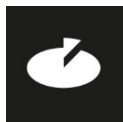
4.3 Administrative virkninger

Alternativ 2 vil innebære en forenkling ved at det ikke vil være behov for å kartlegge historisk innbetalt kapital på den enkelte aksjen. Samtidig som praktisering av regelen forutsetter kunnskap om inngangsverdier på alle aksjer eid av norske og utenlandske aksjonærer. Mange av utfordringene her er sammenfallende med de som er beskrevet under hovedalternativ 1, men her vil inngangsverdier være kritiske, ettersom forslaget vil få virkning for alle utdelinger på alle aksjer, i motsetning til alternativ 1, hvor inngangsverdien bare vil være avgjørende hvor det er innbetalt kapital høyere enn inngangsverdien knyttet til aksjen.

Aksjonæren vil måtte ha oversikt over egen inngangsverdi på den enkelte aksjen, herunder tidligere tilbakebetalinger som reduserer inngangsverdien. Dette er opplysninger som aksjonæren i de fleste tilfeller har og som for norske aksjonærer er registrert i aksjonærregisteret. For disse aksjonærene vil forslaget innebære en forenkling. For andre aksjonærer vil reglene kunne være krevende, og da særlig for utenlandske aksjonærer i norske selskap.

Skattedirektoratet legger til grunn at alternativ 2 vil medføre økt behov for å kontrollere verdsettelse av aksjer. Ved overdragelser mellom uavhengige parter, vil det først og fremst bli et spørsmål om allokering av kjøpesum når ervervet omfatter flere formuesobjekter. Ved overdragelser mellom nærstående, kan det bli økt behov for å etterprøve verdsettelse. Det kan føre til ressurskrevende vurderinger knyttet til skatteloven § 13-1.

I høringsnotatet er det lagt opp til at aksjonæren selv må kreve fritak for utbytteskatt i skattemeldingen for utdelingsåret, og at utdelingen ellers anses som skattepliktig utbytte. For kildeskatt, som fastsettes av det utdelende selskapet og ikke av aksjonæren, må det klarlegges hvordan aksjonæren skal kunne kreve fritak i et slikt tilfelle.

Et alternativ for utenlandske aksjonærer som ønsker å påberope seg skattefrie utdelinger, er at dette kreves gjennom en søknad om refusjon etter at utbytte er utdelt. Etter Skattedirektoratets vurdering vil det påføre både skattepliktige, utdelende selskap og kontoførere en betydelig administrativ byrde. For mange utenlandske aksjonærer har ikke skatteetaten opplysninger om inngangsverdi. Det vil gjøre det utfordrende å veilede om eller kontrollere opplysninger om inngangsverdi.

5 Skatteposisjonen innbetalt kapital følger aksjonæren og ikke aksjen

5.1 Skattedirektoratets vurdering

Finansdepartementet omtaler på side 47 i høringsnotatet, i tilknytning til alternativ 1, et mulig alternativ hvor innbetalt kapital følger aksjonæren fremfor aksjen. Det vises til at det kan bidra til å løse mange av de praktiske og administrative utfordringene med dagens regler. Departementet skriver videre at en slik regel vil skape skattemessig forskjellsbehandling mellom aksjer utstedt ved emisjoner og aksjer kjøpt i annenhåndsmarkedet. Dette kan ifølge departementet føre til skattemotiverte tilpasninger.

Finansdepartementet omtaler på side 4 i høringsnotatet at et hovedproblem med dagens regler er at skatteposisjonen innbetalt kapital følger aksjen, og ikke aksjonæren. Skattedirektoratet er enig i at det at innbetalt kapital følger aksjen gir opphav til de uønskede tilpasningene til dagens regelverk. En endring til å følge aksjonæren i stedet vil gjøre den administrative byrden for skatteetaten og aksjonærene mindre.

Etter Skattedirektoratets vurdering ivaretas de hensynene departementet viser til i høringsnotatet godt ved en løsning der hvor den enkelte aksjonærs posisjon følger egne innskudd. I motsetning til alternativ 1, der aksjonærens skatteposisjon fortsatt påvirkes av tidligere aksjonærers innskudd, vil en regel hvor den enkelte aksjonærs posisjon følges av egne innskudd harmonere bedre med subjektprinsippet.

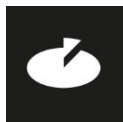
En tidligere eier av en aksje vil få fradrag for sin inngangsverdi, herunder tidligere innskudd, ved realisasjon. En regel om skattefrie utdelinger tilsvarende egne innskudd vil ikke medføre beskatning av en utdeling som ikke representerer en inntekt hos aksjonær. Løsningen harmonerer således med skatteevneprinsippet.

Hensynet til at midler som er opptjent i selskapet skal komme til beskatning kan ikke ivaretas uten det resultat at emisjoner og kjøp av aksjer i annenhåndsmarkedet vil stille aksjonærene ulikt skattemessig.

Finansdepartementets argument om at en slik løsning skaper skattemessig forskjellsbehandling fremstår derfor ikke tungtveiende. Det er nettopp i det tilfelle at aksjer utstedes ved emisjon at aksjonæren skyter penger inn i selskapet, og en fremtidig utdeling dermed ikke representerer avkastning fra selskapets virksomhet.

Fremfor en løsning der unntaket om tilbakebetaling av innbetalt kapital avskaffes, vil denne løsningen ivareta aksjonærens mulighet til å gjøre innskudd i form av egenkapital, uten utbyttebeskatning dersom de samme midlene tas ut igjen av selskapet. I så måte ivaretas hensynet til nøytralitet mellom egenkapitalinnskudd og lånefinansiering av egne selskap.

En slik løsning er også, slik Skattedirektoratet seg det, mer forenklende enn Finansdepartementets to alternative forslag (alternativ 1 og 2).

Dersom det er ønskelig med en overgangsregel for å ivareta forutberegnelighet for skatteposisjonen innbetalt kapital den enkelte aksjonær har per i dag, kan innbetalt kapital bestå for aksjonærer som for eksempel har innbetalt kapital per en gitt dato, men oppad begrenset til inngangsverdi. Med andre ord vil da aksjonærer i dag få en posisjon som tilsvarer den laveste av dagens innbetalte kapital og inngangsverdi, mens de som erverver en aksje i annenhåndsmarkedet etter (for eksempel) 1. januar 2027 får en innbetalt kapital på krone 0 frem til de gjør eventuelle innskudd.

5.2 Administrative virkninger

Skattedirektoratet legger til grunn at en posisjon som stammer fra den enkelte aksjonærs egne innskudd i selskapet vil være mindre administrativt krevende både for aksjonærer og for skatteetaten enn dagens posisjon.

I motsetning til Finansdepartementets to alternative forslag, vil en endring hvor tilbakebetaling av innbetalt kapital ikke er knyttet opp mot inngangsverdi, medføre noe mindre kontrollarbeid.

Den største administrative besparelsen av dette alternative forslaget, sammenlignet med dagens regelverk og departementets alternativ 2, ligger i at det hindrer tilpasninger der aksjonærer oppnår skattefrie utdelinger som ikke svarer til egne innskudd. I så måte vil det på sikt kunne bli mindre behov for kontroller knyttet til unngåelse av utbytteskatt gjennom kjøp av aksjer med høy innbetalt kapital.

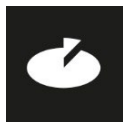
6 Innbetalt kapital i selskap med deltakerfastsetting

Finansdepartementet foreslår ikke endringer for tilbakebetaling av skattemessig innbetalt kapital fra selskap med deltakerfastsetting («SDF»). Det vises til at andre forhold gjør seg gjeldende for utdeling fra slike selskap. Høringsinstansene inviteres imidlertid til å komme med innspill.

For personlige deltakere i SDF gjelder deltakermodellen. Modellen er en uttaksmodell og bygger på aksjonærmodellen. En viktig forskjell sammenlignet med aksjer, er at hver deltaker kun har én inngangsverdi og én innbetalt kapital-posisjon på sin selskapsandel i samme selskap. Andelen angis som en eierprosent i selskapet. Selv om deltakeren har ervervet andelen i flere omganger og til ulike tidspunkt, slås dette sammen løpende.

Denne forskjellen gjør at behovet for forenkling ikke er tilsvarende for SDF. Selskapet skal oppgi inngangsverdi og innbetalt kapital for hver enkelt deltaker i selskapsmeldingen. Endringer i deltakernes innbetalte kapital kan da kontrolleres opp mot selskapets egenkapitalavstemming og andre opplysninger i selskapsmelding og næringsspesifikasjon.

Det vil imidlertid kunne sies å være i strid med de nøytralitetshensyn som deltakermodellen bygger på, dersom reglene for innbetalt kapital på SDF-andeler avviker fra aksjereglerne, siden regelsettene prinsipielt sett er såpass like. Deltakermodellen bygger på aksjonærmodellen. Derfor gjelder mange av problemstillingene knyttet til innbetalt kapital på aksjer, tilsvarende for SDF-andeler. For eksempel kan man også her kjøpe høye innbetalt kapital-posisjoner.

Selv om andre hensyn gjør seg gjeldende for selskap med deltakerfastsetting enn aksjeselskap, vil en forskjell i reguleringen av selskapstypene kunne skape en forskjell mellom aksjeselskaper og selskap med deltakerfastsetting, som potensielt vil kunne legge til rette for en skattemessig påvirkning av valg av selskapsform. På sikt kan det derfor vurderes om en regelendring for aksjeselskap også bør gjelde for selskap med deltakerfastsetting.

7 Inntektsføring av negative inngangsverdier ved gaveoverføring og arv

7.1 Skattedirektoratets vurdering

Finansdepartementet omtaler i høringsnotatet et mulig regelverksutviklingstiltak som innebærer å innføre inntektsføring ved overføring av aksjer med negativ inngangsverdi. En eventuell endring vil innebære at arvelater (dødsbo) eller gavegiver plikter å inntektsføre et beløp tilsvarende den negative inngangsverdien (dvs. opp til 0 kroner) ved arv eller gaveoverføring av aksjer.

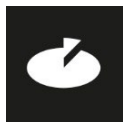
Som påpekt av departementet, vil et slikt regelverksutviklingstiltak bidra til å unngå at latente gevinster kan forbli uoppgjorte over generasjoner. Det vil også motvirke uønskede tilpasninger. Dersom inntektsføringen begrenses til differansen mellom den negative inngangsverdien og 0 kroner (fremfor at aksjens markedsverdi legges til grunn som utgangsverdi), vil det ikke bli behov for krevende verdsettelse av aksjene som overdras.

Etter Skattedirektoratets vurdering taler sentrale hensyn for innføring av en regel om inntektsføring av negative inngangsverdier ved overføring. En slik endring vil innebære at det ikke lenger vil være mulig å overføre den negative inngangsverdien på aksjer ved at disse overføres til barns holdingselskap. Skattedirektoratet og skatteetaten har behandlet flere bindende forhåndsuttalelser om slike overføringer. I situasjonene der vilkårene for beskatning etter skatteloven § 13-2 ikke er oppfylt, vil gavegiver nøytralisere latent gevinstskatt som svarer til tidligere skattefrie utdelinger.

Finansdepartementet viser i høringsnotatet på s. 56 til at regelverksutviklingstiltaket kan vanskeliggjøre generasjonsskifter. Etter Skattedirektoratets syn kan det avhjelpes ved et unntak når overføringen skjer på en måte hvor den latente gevinstskatten opprettholdes hos den personlige begunstigede av gaveoverføringen. Det vil sikre at negative inngangsverdier ikke kan nøytraliseres gjennom gaveoverføringer, men at videreføring kan skje som i dag dersom dette er ønskelig av ikke-skattemessige årsaker.

Departementet skriver videre i høringsnotatet at en slik inntektsføring vil fravike hovedregelen om kontinuitet og gaveoverføring, og at det tilsier at forslaget eventuelt bør vurderes i en bredere sammenheng. Skattedirektoratet deler oppfatningen om at gaver mellom subjekter som har skatteplikt for gevinst og subjekter hvis gevinster er skattefrie bør sees i en større sammenheng. En slik utredning bør likevel ikke stå i veien for at man allerede nå setter et hull hvor den resulterende skattefriheten klart står i strid med både skatteevneprinsippet og hensynet til at inntekter som er opptjent i selskap skal komme til beskatning.

Skattedirektoratet viser i den sammenheng også til at Torvik-utvalget i sin utredning også viste til at en viktig grunn til at aksjonærer velger å utsette utbytteskatten trolig er muligheten for at den utsatte skatten i fremtiden

skal kunne bli en endelig skattefrihet. Med innføringen av en generell beskatning av latente gevinster ved utflytting er det trolig enda mer aktuelt for aksjonærer med store latente gevinster grunnet negative inngangsverdier å nøytralisere disse gjennom gaveoverføring til nærstående sine aksjeselskap.

En regel om inntektsføring ved overføring av aksjer med negativ inngangsverdi vil etter Skattedirektoratets vurdering ikke medføre behov for overgangsregler dersom det samtidig innføres et unntak som innebærer at personer som er skattemessig bosatt i Norge kan velge å videreføre negative inngangsverdier på samme måte som i dag. Endringen innebærer da i praksis at det ikke lenger er mulig å gi aksjer med negative inngangsverdier til et selskap, heller ikke i Norge. Videre kan partene ved et generasjonsskifte velge om negative inngangsverdien skal videreføres hos arving/gavemottaker som oppfyller vilkårene eller om det skal foretas en inntektsføring ved generasjonsskiftet.

7.2 Administrative virkninger

Innføring av en inntektsføring ved gaveoverføring og arv av aksjer med negative inngangsverdier vil kreve noe systemutvikling hos skatteetaten. Samtidig vil en slik regel medføre administrative besparelser i lys av at skattepliktige ikke lenger vil kunne nøytralisere effekten av tidligere skattefrie utdelinger i forbindelse med generasjonsskifte.

8 Øvrige forslag omtalt i høringsnotatet

8.1 Innføre negativ skjerming

Finansdepartementet vurderer i pkt. 3.4.2 i høringsnotatet en innføring av negativ skjerming som et mulig regelverkstiltak for aksjer som allerede har en negativ inngangsverdi. Et slikt tiltak skal eventuelt motvirke den økonomiske fordel som oppstår når aksjonærer får utdelinger klassifisert som tilbakebetaling av innbetalt kapital, selv om utdelingen overstiger det de selv har investert i aksjen. Innføring av negativ skjerming vil innebære at det i nevnte tilfeller beregnes et negativt skjermingsfradrag, som gir en årlig inntektsføring.

Finansdepartementet fremhever i høringsnotatet flere betenkeligheter med å gjennomføre negativ skjerming. For å gjøre et slikt tiltak målrettet, må årsaken til negativ inngangsverdi kartlegges og verdiene må kvalitetssikres. Dette vil være administrativt krevende, og det vises blant annet til at skatteetaten har anslått at de økonomiske og administrative kostnadene ved en eventuell innføring av negativ skjerming vil være betydelige.

Etter Skattedirektoratets vurdering taler administrative og tekniske utfordringer mot en slik løsning. Som departementet fremhever vil negativ skjerming heller ikke løse at utsatt utbytteskatt i noen tilfeller kan resultere i et endelig skattefritak. Skattedirektoratet slutter seg etter dette til Finansdepartementets vurdering om at negativ skjerming ikke bør innføres.

8.2 Innføring av rapportering i aksjonærregisteret

Finansdepartementet omtaler i høringsnotatet muligheten for å innføre rapporteringsplikt for innbetalt kapital per aksje i skatteetatens aksjonærregister, som et tiltak for å avhjelpe de praktiske utfordringene med dagens regelverk.

Skattedirektoratet er enig i departementets konklusjon om at en slik rapportering ikke er hensiktsmessig med dagens aksjonærregister.

8.3 Gjennomsnittsberegning av innbetalt kapital på selskapsnivå hvor den enkelte aksjonærs skattefrie uttak begrenses til egen inngangsverdi

Torvik-utvalget skisserer i NOU 2022:20 en løsning hvor man tar utgangspunkt i innbetalt kapital på selskapsnivå for å bestemme skatteposisjonen innbetalt kapital på den enkelte aksje. Dette innebærer at selskapets totale innbetalte kapital fordeles forholdsmessig på antall aksjer i selskapet. Det fremgår at skattefriheten hos den enkelte aksjonær bør begrenses til aksjonærens inngangsverdi på aksjen.

Finansdepartementet skriver i høringsnotatet at det etter en samlet vurdering legger til grunn at denne løsningen kan gi uheldige og tilfeldige utslag, som igjen kan gi insitament for skattytere til å gjøre tilpasninger.

Skattedirektoratet er enig i Finansdepartementets vurdering, og vi viser i den forbindelse også til Skatteetatens høringssvar til NOU 2022:20, som nærmere beskriver utfordringer med løsningen.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelse i saken.

Med hilsen

Lena Johnsen
Fung. seksjonssjef
Juridisk avdeling
Skattedirektoratet

Christine Buer

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.